

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CXVII. — Izdan in razposlan dne 23. novembra 1907.

Vsebina: (Št. 251 in 252.) 251. Dopustilnica za lokalno železnico od postaje Freiland-Türnitz v Türnitz. — 252. Ukaz o izpremembi vplačilnih rokov za hišno najmarino v okrajih za pobiranje davka Děčín, Mlada Boleslav in Turnov.

251.

Dopustilnica z dne 6. novembra 1907. l.

za lokalno železnico od postaje Freiland-Türnitz v Türnitz.

Na podstavi Najvišjega pooblastila podeljujem v porazumu z udeleženi ministri deželnemu odboru nadvojvodine avstrijske pod Anižo po pogojih in načinih, določenih v nastopnem, v zmislu določil zakona o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) ter zakonov z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) in z dne 24. decembra 1905. l. (drž. zak. št. 216) dopustilo za gradnjo in obrat lokomotivne železnice, ki jo bo izvršiti kakor lokalno železnico s pravilnim tirom od postaje Freiland-Türnitz na progi državne železnice St. Pölten — Kernhof v Türnitz.

§ 1.

Za železnico, ki je predmet te dopustilnice, uživa koncesionar v členu V zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2. iz l. 1895.) omejene ugodnosti.

§ 2.

Koncesionar je dolžen, gradnjo dopuščene železnice dokončati najdalje v dveh letih, računaje od današnjega dne, in dodelano železnico izročiti javnemu prometu ter tudi vzdrževati po njej obrat nepretrgoma ves čas, dokler bo trajalo dopustilo.

Da se bode držal gorenjega roka za gradnjo ter da izvrši in opremi železnico, kakor zahteva dopustilo, naj dá koncesionar na zahtevanje c. kr. državne uprave zagotovilo, položivši primerno varščino v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novi varovancev.

Ako se ne bi izpolnjevala gorenja dolžnost, se sme izreči, da je zapala ta varščina.

§ 3.

Da izdela dopuščeno železnico, se podeljuje koncesionarju pravica razlastitve po določilih dotedanjih zakonitih predpisov.

Ista pravica se podeljuje koncesionarju tudi zastran tistih dovoljenj, ki se morda naredé in o katerih bi državna uprava spoznala, da je njih narava v javni koristi.

§ 4.

Koncesionarju se je ob gradnji in obratu dopuščene železnice ravnati po vsebini te dopustilnice in po dopustilnih pogojih, postavljenih po ministrstvu za železnice, ter po semkaj merečih zakonih in ukazih, zlasti po zakonu o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) in po redu za obrat železnic z dne 16. novembra 1851. l. (drž. zak. št. 1 iz l. 1852.), potem po zakonih in ukazih, ki se dajo morda v bodoče. Kar se tiče obrata, se odpuščajo varnostne naredbes in prometni predpisi, obseženi v redu za obrat železnic in v dotičnih dodatnih določilih, toliko, kolikor se bo to z ozirom na posebne prometne in obratne razmere, posebno na zmanjšano vozno brzino, zdelo dopustno ministrstvu za železnice, in glede tega bodo veljali dotični posebni obratni predpisi, ki jih izda ministrstvo za železnice.

§ 5.

Vojaščina se mora prevažati po znižanih tarifnih cenah. Za uporabljanje vojaške tarife ob odpravi oseb in reči se bo v tem oziru ter glede polajšil potujočim vojaškim osebam ravnati po določilih, ki bodo vsakčas veljala pri avstrijskih državnih železnicah.

Ta določila se uporabljajo tudi na deželno brambo in črno vojsko obeh državnih polovic, na tirolske deželne strelce in na orožnike, in to ne samo ob potovanju na račun državne blagajnice, ampak tudi, kadar potujejo te osebe službeno na svoj račun na orožne vaje in kontrolne zборе.

Koncesionar je dolžen, pristopiti k dogovoru, sklenjenemu med avstrijskimi železniškimi družbami zastran nabave in imetja opremnih reči za prevažanje vojakov, zastran vzajemnega pripomaganja z osebjem in z vozili za večje vojaške prevoze, dalje pristopiti k vsakčas veljajočim predpisom o železništvu za čas vojske ter k dodatnemu dogovoru, ki je obveljal 1. dne junija 1871. l. o prevozu takih bolnikov in ranjencev, katere je na račun vojaške blagajnice prevažati ležeče.

Vsakčas veljajoči predpis za vojaške prevoze po železnicah, potem vsakčas veljajoči predpisi o železništvu za čas vojske zadobé za koncesionarja moč in veljavo z dnem, katerega se začne po do-

puščeni železnici obrat. Predpisi enake vrste, ki se izdadó šele po tem času, pa se ne objavijo v državnem zakoniku, zadobé za koncesionarja veljavnost tedaj, kadar se mu naznanijo uradno.

Te dolžnosti ima koncesionar samo v toliko, kolikor se zdi njih izpolnjevanje izvršljivo z ozirom na sekundarni značaj te proge in na olajšila, podeljena vsled tega glede naprave, opreme in vrste obrata.

Koncesionar je dolžen, oddajaje službe se ozirati v zmislu zakona z dne 19. aprila 1872. l. (drž. zak. št. 60) na doslužene podčastnike iz vojske, vojne marine in deželne brambe.

§ 6.

Za prevažanje civilnih stražnih čet (varnostne straže, finančne straže i. e.) naj slično veljajo znižani tarifni postavki, veljajoči za vojaške prevoze.

§ 7.

Koncesionar nima pravice oddajati obrat dopuščene železnice tretjim osebam, razen če državna uprava to izrečno dovoli.

Državni upravi se pridržuje pravica, kadarkoli prevzeti obrat dopuščene železnice in ga v potem še ostali dopustilni dobi voditi za račun koncesionarja.

V tem primeru mora koncesionar stroške, ki so res nastali vsled tega obratovanja, povrniti državni upravi.

V ostalem je načine, kako je voditi ta obrat, uravnati z obratno pogodbo, ki se sklene s koncesionarjem.

§ 8.

Koncesionar je dolžen, skrbeti za oskrbo svojih uslužbencev v onemoglosti in starosti in za

oskrbo njihovih družin in v ta namen pristopiti k pokojninskemu zavodu zveze avstrijskih lokalnih železnic, ako se ne bi za dopuščeno železnično podjetje ustanovila posebna pokojninska blagajnica z vsaj enakimi ugodnostmi za ude, oziroma z vsaj enakimi dolžnostmi za koncesionarja, kakor pri imenovanem pokojninskem zavodu.

To oskrbo v onemoglosti in starosti je izvršiti takó, da mora koncesionar ali podjetje, ki stopi na njegovo mesto, zglasti stalne uslužbence z dnem, katerega se stalno namestijo, izmed drugih uslužbencev pa vsaj tiste, ki opravljajo službo kakor vodje lokomotiv, kurjači, sprevodniki, čuvaji ali postajski služabniki, ob primerni uporabi najpozneje, ko so dovršili tri službena leta, pri pokojninskem zavodu zveze avstrijskih lokalnih železnic, oziroma pri svoji pokojninski blagajnici.

§ 9.

Koncesionar ima dolžnost, po pogojih in pri-držkih, navedenih v členu XII. zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.), vsak-čas dopuščati državni upravi na njeno zahtevanje skupno rabo železnice za promet med že ob-stoječimi železnicami ali pa takimi, ki se šele na-pravijo in bodo v državnem obratu, in to takó, da bo imela državna uprava pravico, prosto določevaje tarife, za primerno odškodnino odpravljati ali dajati odpravljati cele vlake ali posamezne vozove po skupno porabljeni železnici ali posameznih njenih kosih.

§ 10.

Koncesionarju se daje pravica, da s poseb-nim dovolilom državne uprave in s pogoji, ki jih postavi, naredi delniško družbo, ki stopi v vse pra-vice in zaveznosti koncesionarja.

Družbena pravila ter obrazci delnic, ki se iz-dadó, potrebujejo odobrila državne uprave.

Vzprejeti eventualno v delne zadolžnice raz-ložen prednostni zajem, je dopustno z dovolilom državne uprave, če je njegovo obrestovanje in raz-dolžba zagotovljena s poroštvom čistega donosa nad-vojvodine avstrijske pod Anížo.

Besedilo dolžne listine, ki se eventualno izdá, da se vzprejme zajem, ki se zagotovi železniško-

knjižno in ki ni razložen v delne zadolžnice, ozi-roma obrazci prednostnih obligacij, ki se izdadó, potrebujejo odobrila državne uprave.

Znesek resnične ter nominalne napravne glav-nice potrebuje odobrila državne uprave.

Pri tem veljaj to načelo, da se ne smejo razen stroškov, ki se res porabijo za sestavo pro-jekta, za gradnjo in uredbo železnice, všteti nabavo vozil, ter za dotacijo glavnične reserve, katero določi državna uprava, in se prav izkažejo, prištevši interkalarni obresti, ki se res izplačajo med gra-jenjem, in pa kar bo morda res kurzne izgube ob dobavi glavnice, postavljati v račun nikakršni drugi stroški.

Ako bi bilo po dogradbi železnice treba še drugih novih staveb, ali ako bi bilo treba pomnožiti obratne naprave, se smejo dotični stroški prišteti k napravni glavnici, če je privolila državna uprava v namerjane nove stavbe ali v pomnožitev obratnih naprav in se stroški prav izkažejo.

Vso napravno glavnico je odplačati v času, dokler bo trajalo dopustilo, po razdolžnem črtazu, ki ga odobri državna uprava.

§ 11.

Državna uprava si pridržuje pravico, da sme dopuščeno železnico, ko bo dodelana in v obrat od-dana, odkupiti vsakčas po nastopnih določilih:

1. Da se določi odkupnina, se seštejejo letni čisti doneski, kar jih bo imelo podjetje v poslednjih sedmih letih pred odkupom; od tega se odbijejo čisti doneski najslabjših dveh let in potem se iz-računi poprečni čisti donesek ostalih petih let.

2. Ako se železnica odkupi pred pretekom začasne davčne prostosti, ustanovljene v § 1, je za ostalo dobo davčne prostosti tako najdeni po-prečni čisti donos teh petih let odkupna renta, ki se izplača davka prosto. Za čas po preteku davčne prostosti je hkratu ovedeti odkupno rento tako, da se od donosov, privzetih v poprečni račun, izračuni davek z dokladami vred po odstotnem po-stavku dotičnih let in se odbije od donosov. K ostanku se z ozirom na desetodstotni davek, ki ga je odslej plačevati od odkupne rente po § 131, lit. a) zakona z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220), prišteti pribitek v višini ene devetinke tega čistega donosa.

3. Če bi se železnica odkupila po preteku začasne davčne prostosti, določene v § 1, tedaj je ob preračunu letnih čistih donosov z davki, dokladi in drugačnimi javnimi davščinami, ki zadenejo odkupljeno železniško podjetje, ravnati kakor z obratnimi stroški.

Če ni bilo davčne dolžnosti gledé vseh let, privzetih v poprečni račun, tedaj je tudi za davka prosta leta preračunati davek z dokladi vred po odstotnem postavku dotičnih let ter ga odbiti od donosa.

K tako najdenemu poprečnemu čistemu donesku pa je z ozirom na desetodstotni davek, ki ga je plačevati od odkupne rente po § 131, lit. a) zakona z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220), prišteti pribitek v višini ene devetinke teh čistih donoskov.

4. V zmislu spredaj stoječih določil ovedeni poprečni čisti donesek je potem koncesionarju kakor odškodnino za odkup železnice v še ostali dobi dopustila izplačevati v polletnih obrokih 30. dne junija in 31. dne decembra vsakega leta po dopustnosti.

5. Ako bi se pa železnica odkupila pred preteklim sedmim obratnim letom, ali kadar bi po spredaj stoječih določilih v odstavkih 1 do 3 najdeni poprečni čisti donos brez pribitka, navedenega v odstavkih 2 in 3, ne dosegel vsaj letnega zneska, ki je enak letnini, potrebni za počrtežno obrestovanje in razdolžbo z odobrilo državne uprave v založbo vštevnih napravnih stroškov vzprejetega železniškotknjižno zagotovljenega zajma, prištevši tisto letnino, ki je potrebna za štiriodstotno obrestovanje in razdolžbo po državni upravi odobrene delniške glavnice v času, dokler bo trajalo dopustilo, tedaj bodi odškodnina, ki naj jo dá država za odkup železnice, v tem, da država plačuje spredaj navedene letnine v polletnih obrokih, 30. dne junija in 31. dne decembra vsakega leta po dopustnosti, ter da povrne koncesionarju rentnino, ki jo je plačevati od te odkupne rente.

6. Državi se pridržuje pravica, da prevzame, da kadarkoli mesto koncesionarja sama plača zajme, vzprejete v dobavo novcev za dopuščeno železnico, v znesku, ki v času odkupa še ni poplačan po odobrenem razdolžnem črtu; v tem primeru je odkupno rento, ki jo je plačati, znižati za terjatev v obrestovanje in razdolžbo oznamenjene zajmove glavnice in pa, ako pride tako, za tej terjatvi pri-

merno kvoto pribitka, ki ga je v zmislu določil odstavkov 2 in 3 prišteti poprečnemu donosu.

7. Državi se pridržuje nadalje pravica, da sme kadarkoli na mesto še ne dospelih rentnih plačil, ki jih je po določilih spredaj stoječih točk plačevati koncesionarju, plačati glavnico, ki je enaka znesku glavnice, po štiri od sto na leto, diskontovane vrednosti teh plačil, računa obresti od obresti — seveda odbivši pribitek, obsežen morda v zmislu določil odstavkov 2 in 3 v teh plačilih.

Ako se država odloči plačati to glavnico, plačaj jo v gotovini ali v državnih zadolžnicah, kakor si to izbere sama. Državne zadolžnice je pri tem računati po tistem kurzu, ki se pokaže za poprečnega med denarnimi kurzi, kateri so se v ravno preteklem polletju uradno zaznamovali na dunajski borzi o državnih zadolžnicah enake vrste.

8. Po odkupu železnice in z dnem tega odkupa pride država, izplačavši odškodnino, predpisano v št. 1 do 7, brez daljnjee odplate v bremen čisto, oziroma samo še z nepoplačanimi ostanki z odobrilo državne uprave vzprejetih zajmov obremenjeno last in v užitek te tukaj dopuščene železnice z vsemi dotičnimi premičnimi in nepremičnimi rečmi, vštévši vozila, gradivne zaloge in blagajnične zaloge, kake dovlačnice, ki so last koncesionarja, in postranska opravila in pa iz napravnice glavnice narejene obratne in glavnice reserve, kolikor niso bile že določili primerno uporabljene z odobrilo državne uprave.

9. Sklep državne uprave o izvrševanju državne odkupne pravice, ki se mora zgoditi vselej z začetkom koledarskega leta, se v obliki izjave priobči železniškemu podjetju najpozneje do 31. dne oktobra neposrednje zadnjega leta pred odkupom.

V tej izjavi se določi:

- a) čas, od katerega se opravi odkup;
- b) železniško podjetje, ki je predmet odkupa, in drugi imovinski predmeti, ki naj, bodisi kakor pritiklina železniškega podjetja, bodisi v poplačilo terjatev države ali iz drugih pravnih naslovov pridejo na državo;
- c) znesek odkupnine, ki jo država plača železniškemu podjetju, eventualno s pridržkom poznejše poprave odkupne cene (št. 1 do 7), ki jo je ovedeti začasno, s povedbo plačilnega roka in plačilnega kraja.

10. Državna uprava si pridržuje pravico, vročivši odkupno izjavo postaviti hkratu posebnega komisarja, ki naj pazi na to, da se stan imovine od tega časa počenši ne izpremeni na škodo državi.

Vsaka oddaja ali obrememba nepremičnih imovinskih predmetov, navedenih v odkupni izjavi, potrebuje od časa odkupne izjave pritrditve tega posebnega komisarja.

Isto velja o vsakem prevzetju novih dolžnosti, ki segajo čez mejo rednega opravnega obrata ali povzročujejo trajno obremenjenost.

11. Koncesijonar je dolžen poskrbeti za to, da bo mogla državna uprava dne, ki je ustanovljen za odkup, prevzeti fizično posest vseh v odkupni izjavi navedenih imovinskih predmetov.

Ako bi koncesijonar ne izpolnil te dolžnosti, ima državna uprava pravico, tudi brez privolitve koncesijonarja in brez sodnega posredovanja prevzeti v fizično posest oznamenjene imovinske predmete.

Pocenši s časom odkupa se bo odkupljena železnica obratovala za račun države, inopotemakem so odslej vsi obratni dohodki na korist, vsi obratni stroški pa na škodo državi.

Čisti doneski, ki se pokažejo po obračunu do časa odkupa, ostanejo železniškemu podjetju, ki pa mora tudi samo poravnati vse iz gradnje in obrata železnice do gorenjega časa nastajajoče obračunske dolžnosti in drugačne dolgove.

12. Vlada si pridržuje pravico, da na podstavi odkupne izjave (št. 9) vknjiži državno lastninsko pravico na vseh nepremičnih imovinskih predmetih, ki preidejo vsled odkupa na državo.

Koncesijonar je dolžen, državni upravi, ako bi se to zahtevalo, na razpolago dati pravne listine, katere bi bile morda še potrebne z njegove strani.

§ 12.

Dopustilna doba in z njo vred v § 9., lit. b) zakona o dopušcanju železnic izrečena obramba zoper napravo novih železnic se določa na devet-

deset (90) let, računa se od današnjega dne, ter mine po izteku tega roka.

Državna uprava sme po pogojih, navedenih v § 16, izreči, da je izgubilo dopustilo moč tudi pred iztekom gorenjega roka.

§ 13.

Ko mine dopustilo in tistega dne, katerega mine, preide brezodplatno na državo neobremenjena lastnina in užitek dopuščene železnice in vsega premičnega in nepremičnega pristojsstva, všteti vozila, gradivne zaloge in blagajnične zaloge, kake dovlačnice, ki so last koncesijonarja, in postranska opravila, ter iz napravne glavnice narejene obratne in glavnične reserve, kolikor niso bile že določile primerno uporabljene z odobrilom državne uprave.

§ 14.

Ko mine to dopustilo, in pa tudi, ko se odkupi železnica (§ 11), obdrži koncesijonar last rezervnega zaklada, napravljenega iz lastnih donosov podjetja, in pa kar bi imel po obračunih terjati, potem tudi last posebnih naprav in poslopij, narejenih in pridobljenih iz lastne imovine, katere si je koncesijonar sezidal ali pridobil sam po pooblastilu državne uprave z izrečnim pristavkom, da te reči niso pritiklina železnice.

§ 15.

Državna uprava ima pravico se prepričati, da je gradnja železnice in pa obratna naprava po vseh delih namenu primerna in trdno narejena, in ukazati, da se napake na to stran odvrnejo ali pa odpravijo.

Državna uprava ima tudi pravico, po odposlanem organu pregledovati gospodarstvo, in posebno po nadzornih organih, pošiljanih ob stroških koncesijonarja, kakorkoli se ji zdi primerno, pregledovati, da se izvaja gradnja po projektu in pogodbi.

Ako se napravi delniška družba, ima komisar, ki ga postavi državna uprava, tudi pravico, kolikor se mu zdi primerno, hoditi v seje upravnega sveta ali drugega zastopa, ki bo veljal za predstoj-

ništvo družbe, in pa v velike zборе, ter tam ustavljati vse sklepe in odredbe, nasprotne zakonom, dopustilu ali družbenim pravilom, oziroma kvarne javni koristi; toda v takem primeru je komisarjeva dolžnost, si izprositi takoj odločilo ministrstva za železnice, katero je dati brez odloga in katero veže družbo.

§ 16.

Državni upravi se nadalje pridržuje pravica, da se smé, ako bi se poleg vsega poprejšnjega svabila večkrat prelomile ali opustile v dopustilnici, v dopustilnih pogojih ali v zakonih naložene dolžnosti, poprijeti zoper to zakonom primernih naredeb ter po okoliščinah izreči, da je izgubilo dopustilo moč še pred iztekom dopustilne dobe. Zlasti se sme izreči da je dopustilo izgubilo moč še pred potekom dopustilne dobe, ako se ne bi izpolnile dolžnosti, v § 2 ustanovljene o dovršitvi gradnje in o začetku obrata, kolikor bi se kak prestop roka ne mogel opravičiti v zmislu § 11, lit. b) zakona o dopuščanju železnic.

Derschatta s. r.

252.

Ukaz finančnega ministrstva z dne 17. novembra 1907. l.

o izpremembi vplačilnih rokov za hišno najmarino v okrajih za pobiranje davka Děčín, Mlada Boleslav in Turnov.

Na podstavi zakona z dne 11. junija 1894. l. (drž. zak. št. 110) se ukazuje, da je hišno najmarino, ki jo je bilo v okrajih za pobiranje davka Děčín, Mlada Boleslav in Turnov po doslej veljajočih določilih vplačevati v četrtnetnih, predplačnih 1. dne januarja, 1. dne aprila, 1. dne julija in 1. dne oktobra dospelih rokovih, v teh okrajih za pobiranje davka odslej plačevati v štirih enakih, 1. dne februarja, 1. dne maja, 1. dne avgusta in 1. dne novembra vsakega leta dospelih obrokih.

Enaki vplačilni rokovi naj veljajo po § 7 zakona z dne 9. februarja 1882. l. (drž. zak. št. 17) tudi za 5% ni davek od čistega donosa poslopij, iz naslova stavbstva docela ali deloma oproščenih hišne najmarine.

Ta ukaz dobi moč s 1. dnem januarja 1908. l.

Korytowski s. r.